

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Bodø 05.06.2008

HØRINGSUTTALELSE – UTKAST TIL FORSKRIFT OM STUDENTSAMSKIPNADER

Studentsamskipnaden i Bodø har behandlet høringsuttalelsen i styremøte 27. mai 2008 og har noen kommentarer knyttet til overordnede prinsipper, og til enkelte av kapitlene i forskriften. Vi har valgt å kommentere de forskriftene som vi mener har størst prinsipiell og praktisk betydning for våre oppgaver med å levere god studentvelferd til våre studenter.

Studentsamskipnadens rolle som i hovedsak selvfinansiert velferdsorganisasjon er spesiell. Hvis man ser bort fra tilskudd til oppføring av studentboliger, finansieres det meste av samskipnadens virksomhet gjennom egne inntekter. Fri stasjon bidrar til et lavere kostnadsnivå, men det er også slik at disse lokalene benyttes av studenter og andre på lik linje med andre deler av høgskolene, slik at de ikke udelt bare kan knyttes til den virksomheten samskipnadene har overfor studentene. I Studentsamskipnaden i Bodø er det slik at semesteravgiften i liten grad bidrar til drift av tilbudene, idet det meste fordeles ut til ulike studentaktiviteter (Studentorganisasjonen, helsekasse, Studentersamfunnet osv.). Gjennom tidligere evaluering har besluttede myndigheter lagt til grunn at samskipnadssystemet er den beste måten å sørge for studentenes velferdsbehov utover det som dekkes av allmenne ordninger til befolkningen. Disse velferdsordningene skal i all hovedsak finansieres av studentene. Det er derfor viktig at studentsamskipnadene ikke blir pålagt så mange krav og begrensninger knyttet til driften at de påføres en u hensiktsmessig og høy kostnadsstruktur sammenlignet andre aktører. De administrative kostnader knyttet til regnskapsføring og rapporteringsrutiner må således ikke overstige verdien av offentlige tilskudd for den enkelte virksomhet.

Studentsamskipnaden i Bodø vil påpeke viktigheten og nødvendigheten av tydelig sammenheng mellom de forskriftshjemler som gis i loven og de enkelte bestemmelsene i forskriften. Studentsamskipnadene har generelt sett stor utskiftning av styremedlemmer, særlig studentrepresentanter. Det er viktig at disse raskt skal kunne sette seg inn i de lover og regler som studentsamskipnadene skal styres etter. For at dette skal kunne gjennomføres, må det være enkelt å se helheten i regelverket.

Regnskap og kostnadsfordeling

Forskriftenes bestemmelser om separate regnskaper, og dokumentasjon på anvendelse av statstilskudd, er en nødvendig oppfølging av samskipnadsloven og reglene om statsstøtte. Samtidig er det viktig å vurdere i hvilken grad virksomheten opererer i konkurranse med andre. Her er det store lokale forskjeller. Konkurransesystemet er også påpekt tidligere i brev fra Kunnskapsdepartementet til studentsamskipnadene. Vi vil imidlertid påpeke at separate regnskaper og ulike former for dokumentasjon vil ha betydelige konsekvenser for studentsamskipnadene. Det vil kreve administrative og økonomiske ressurser å etablere systemer som ivaretar dette. Både utviklingskostnader og driftskostnader vil kunne bli betydelige. Etablering av flerprissystem, segmentregnskaper og kunderegistre vil være mulige konsekvenser.

Slike økte administrative kostnader kombinert med en lav andel av omsetning til andre enn studenter vil i enkelte tilfeller bli en uforholdsmessig stor belastning.

Selv om det etableres slike regnskapssystemer og – rutiner som gir den nødvendige segmentinformasjon fra omsetningen, vil skjønsmessige vurderinger måtte legges til grunn for mange av kostnadsberegningene. En rekke av de velferdstjenestene som tilbys studenter, er det mulig å tilby nettopp fordi tjenesten også har eksterne brukere. Disse eksterne brukerne kan gi et bidrag til kvalitet og omfang på tilbud, eksempelvis i kantine, som ellers ville vært minimumsløsninger hvis de kun skulle tilbys til studenter. Hva som her skal regnes som ekstraomkostninger og en rimelig andel av faste kostnader, vil være vanskelig å avgjøre og nødvendigvis måtte vurderes skjønsmessig. En rekke andre kostnader, som rentekostnader, avskrivninger og de fleste administrasjonskostnader, vil også måtte fordeles gjennom kalkulatoriske nøkkeltallsberegninger eller forholdstall.

Det vil på dette området være viktig at det legges til grunn allmenne regnskapsprinsipper, herunder vesentlighetskrav i omsetningen, slik at det blir samsvar mellom de skatte- og avgiftsmessige, og andre vurderinger i regnskapene. Krav til vesentlighet og/eller at den virksomheten som drives ikke er i konkurranse med andre vil være viktige momenter her.

Oppsummering angående regnskap og kostnadsfordeling: Det er viktig at krav til separate regnskap og kostnadsfordelinger ses i sammenheng med hvor vesentlig omsetning til andre enn studenter er, og om virksomheten drives i konkurranse med andre. Det må etableres ordninger som er enkel å gjennomføre i praksis, og som ikke påfører studentsamskipnadene uforholdsmessig store tilleggs kostnader.

Fri stasjon

Forskriften gjør det klart at eventuelle tilskudd fra utdanningsinstitusjonen for å subsidiere egne ansattes eller andres bruk av velferdstjenestene ikke er en del av fri stasjonsytelsen og skal nedfelles i en egen avtale. I forhold til hvilke arealer som skal betraktes som fri stasjon, vil vi vise til det etterfølgende avsnitt. Det ligger også en utfordring i forhold til konkretisering og tallfesting av nevnte subsidiering.

Når det gjelder fri stasjon til studentkantiner, mener vi at det foreligger en særskilt problemstilling omkring beregning av antall kvadratmeter og dermed verdien av dette arealet. Slike kantiner skiller seg fra andre serveringssteder ved at de i tillegg til å være et serveringssted også er et sted der studenter oppholder seg for å studere eller spise matpakken. Dersom fri stasjonsverdien beregnes på totalt antall kvadratmeter, inngår også den delen av lokalene som brukes til andre, og til dels studierelaterte, aktiviteter. Dette gir et feilaktig beregningsgrunnlag for kalkulasjon av hvilke lokalkostnader samskipnaden har i forhold til brukere som ikke er studenter. Fri stasjon for hele kantine-lokalet kan derfor ikke belastes samskipnadens regnskap alene. Beregnet kostnad for fri stasjon bør i slike tilfeller bare gjelde produksjonslokaler og utstyr.

Det er i dag ulike systemer som ligger til grunn for beregning av verdien av fristasjon blant studentsamskipnadene. Dette avhenger av om bygningsmassen eies av utdanningsinstitusjonen selv, Statsbygg eller andre. Departementet bes derfor se på hvilke prinsipper som skal gjelde for slik verdifastsettelse, og hvilken andel av arealene som skal være såkalt fri stasjon for studentsamskipnadene.

Oppsummering angående fri stasjon: Det er behov for å definere hva som skal beregnes som fri stasjon i forhold til studentsamskipnadens virksomhet. Dette må skilles fra arealer som har flere bruksområder. Departementet bes om å se på prinsippene for verdifastsetting av fri stasjon.

Samarbeid med utdanningsinstitusjonene

Det felles ansvar studentsamskipnaden og utdanningsinstitusjonen har for studentenes velferd og læringsmiljø presiseres i forskriften. Forskriften legger opp til en formalisering av dette samarbeidet, noe som er positivt. Studentsamskipnaden i Bodø mener at dette felles ansvaret bør være forpliktende også for utdanningsinstitusjonen gjennom f.eks. et felles måldokument eller strategi for studentvelferd.

Avsluttende kommentar angående Lov om Studentsamskipnader, § 7 Regnskap mv.

Vi tillater oss å påpeke at lovens henvisning til Regnskapslovens §3-3 bør endres siden innholdet i denne paragraf ble endret ved siste endring av Regnskapsloven. Ved utarbeidelse av årsberetning får vi spørsmål fra vår revisor om hvilke regler som gjelder, og vi ber departementet angi hvilke regler som skal gjelde for studentsamskipnadenes årsberetning.

Med vennlig hilsen
Studentsamskipnaden i Bodø

Bente Larsen
direktør